

SINGER LAREN

JAARVERSLAG 2014

VOORWOORD

In memoriam
Prof. dr. R.G.C. van den Brink
04-02-1948 – 22-12-2014

Het jaar 2014 was meer dan anders een jaar met grote hoogten en dieptepunten.

Zo mooi als het jaar begon, zo diepzwart eindigde het. Eind 2014 moesten wij afscheid nemen van onze voorzitter Prof. Dr. Dolf van den Brink. Zeven jaar was hij onze voorzitter en gaf hij met niet aflatende inzet en betrokkenheid bezielde leiding aan 'zijn' Singer Laren. Onder zijn leiding en zeer actieve betrokkenheid kregen ook de nieuwbouwplannen concreet vorm en werden grote bedragen voor de financiering hiervoor geworven. Het stemt de Singer familie intens verdrietig dat Dolf door zijn zo onverwachte overlijden de realisatie en opening van de nieuwbouw niet kan meemaken. Hij zal voor altijd verbonden blijven aan Singer Laren door zijn buitengewoon grote inzet en concrete bijdragen.

Wat waren we blij op 11 februari toen we de cheque van één miljoen euro van de BankGiro Loterij in ontvangst mochten nemen. Een geweldige steun in de rug voor de nieuwbouwplannen en een prachtig afscheidscadeau voor scheidend algemeen directeur Reinier Sinaasappel. Hij kreeg drie dagen later op 14 februari een mooi afscheid waarbij hij werd benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje Nassau voor zijn grote inzet en betrokkenheid. Reinier werd opgevolgd door Evert van Os.

2014 stond verder voor Singer Laren vooral in het teken van het verder uitwerken van de nieuwbouwplannen. Aan het eind van het jaar konden we het definitieve ontwerp van de nieuwbouw afronden. Nog een aantal belangrijke wijzigingen werden doorgevoerd mede op basis van gesprekken met de gemeente, de commissie Ruimtelijke Kwaliteit en omwonenden. Ook werden gedurende het jaar belangrijke stappen gezet in de benodigde financiering van het plan. Na de eerdere toezegging van drie miljoen euro van de gemeente en de geweldige bijdrage van één miljoen van de BankGiro Loterij kon Singer Laren rekenen op de overweldigende steun van haar supporters. Onder de bezielende

leiding van voorzitter Dolf van den Brink werd nog eens tien miljoen euro opgehaald. Zo wisten wij ons eind 2014 verzekerd van een totaal van veertien van de bijna zestien miljoen euro benodigde financiering.

Het museum wist haar bezoekers te trakteren op drie bijzondere hoofdtentoonstellingen: *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren*, *Droomkunst* en *Raoul Dufy*. De theaterbezoekers wisten ons weer te vinden voor bijzondere en afwisselende voorstellingen. Naast de eenmalige bijdrage mochten wij voor het achtste jaar op rij in februari, als beneficiënt van de BankGiro Loterij, een cheque van €200.000 in ontvangst nemen. Deze bijdrage is bestemd voor uitbreiding van de museumcollectie, restauratie en presentatie van kunstwerken. Met de onmisbare inzet van vele vrijwilligers, onder andere in de museumwinkel, wordt een belangrijke bijdrage geleverd aan de gastvrijheid en de publieksvriendelijkheid van het museum. Bovendien draagt de singershop voor een belangrijk deel bij aan de exploitatie van onze culturele instelling. De Stichting de Vijftig Zakenvrienden van William Singer verzorgde voor de aangesloten zakenvrienden aantrekkelijke evenementen.

Het licht aantrekken van de economie zien wij direct terug in een verbeterde verhuur van onze accommodatie. Opvallend daarbij is dat het verhuren van het theater daarbij achterblijft. Het theater is niet alleen door zijn technische levensduur, maar lijkt ook aan het eind van zijn economische levensduur.

Onze – mede door onze supporters opgebrachte – investeringen in educatie werpen hun vruchten af. Ons educatieve programma trok in 2014 meer deelnemers dan ooit. Onze samenwerking met de scholen en de speciale programma's als *Een rare kwast* zijn succesvol en krijgen veel waardering.

Het fameuze Laren Jazz festival beleefde zijn twaalfde editie na de herstart in 2003. Twee dagen lang werd het talrijke publiek

vermaakt. Het festival heeft in 2014 haar koers deels verlegd door specifiek te kiezen voor muzikaal toptalent. In samenwerking met het Amsterdams Conservatorium krijgen de beste jazz talenten de kans zich te tonen aan ons publiek. Zo treden talenten samen met gearriveerde artiesten op. Hierdoor krijgt dit festival nog meer een uniek karakter die brede waardering oogst.

De grote groep van betrokken supporters van Singer Laren waren – ook in 2014 – weer van onschatbare waarde. Met de gemeente Laren is in 2014 veel tijd besteed aan het maken van nieuwe toekomstbestendige afspraken. Deze afspraken zijn niet alleen over de eenmalige bijdrage van drie miljoen euro, maar ook over nieuwe subsidieafspraken. Deze afspraken zijn begin 2015 positief afgerond. Naast de gemeente Laren, de BankGiro Loterij en de zakenvrienden rekenen we een aantal belangrijke bedrijfssponsors tot onze supporters. ABN AMRO, Egeria, McKinsey & Company Netherlands, NautaDutilh, PwC en Egon Zehnder International leveren al langer een trouwe bijdrage. Nieuw als hoofdsponsors mochten we Gilde Healthcare en De Hoge Dennen verwelkomen. Tot slot, maar wellicht het belangrijkste, de nog steeds groeiende groep particulieren die ons een warm hart toedraagt. Hun rol bij de financiering van de nieuwbouw werd al benoemd en is ongekend in cultureel Nederland. Als mecenas, fellow founder, fellow, young singer, vriend of lid dragen zij bij aan onze stichting en zijn van groot belang voor de toekomst van Singer Laren.

Ondanks de bovenstaande resultaten kende de stichting een moeizaam en tegenvallend exploitatiejaar. Achteraf beoordeeld is duidelijk dat de begroting 2014 te ambitieus was. Ondanks een aantal zeer bijzondere tentoonstellingen zagen we in 2014 – na een aantal goede jaren – een tegenvallend aantal bezoekers bij het museum. Het museum werd bezocht door bijna 120.000 bezoekers. Ondanks dat dit een heel respectabel aantal is werd de begroting niet gehaald en moesten we het jaar met een negatief resultaat afsluiten. Als we de voorgaande jaren en ook het lopende jaar 2015 bekijken zijn wij overtuigd dat dit een incident

betreft en niet een trend. De reserves van Singer Laren voorzien in het negatieve exploitatieresultaat van 2014.

De Commissie van Beheer is begin 2015 gestart met het zoeken naar een nieuwe voorzitter en heeft in maart van 2015 ondergetekende benoemd als voorzitter van de Commissie van Beheer. Tenslotte past hier een meer dan terecht woord van grote dankbaarheid aan het adres van al onze medewerkers, de vele vrijwilligers, adviseurs, commissie- en bestuursleden voor de geweldige inspanning en de tijd die zij Singer Laren ook weer in 2014 zo ruimhartig ter beschikking hebben gesteld. De enorme positieve waardering bij een groot, breed en enthousiast publiek voor Singer Laren is aan hen te danken.

Laren, mei 2015,

Mr. A.A.G. Fluitman, voorzitter Commissie van Beheer Stichting Singer Memorial Foundation

SINGER LAREN MUSEUM

TENTOONSTELLINGEN

Alle tentoonstellingen in 2014 trokken 119.900 bezoekers. Het jaar begon met de drie succesvolle laatste weken van *Dwars door Frankrijk met Henri Le Sidaner*. Ruim 47.000 bezoekers vonden hun weg naar de tentoonstelling over deze Franse intimistische schilder, waarvan 8.957 in 2014.

Op 30 januari opende *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* met het beste dat in Laren en omgeving is gemaakt in de periode 1880-1930. Het dorp was toen een bruisende kunstenaarskolonie. Haagse Schoolschilders, zoals Jozef Israëls en Anton Mauve, trokken naar het pittoreske Laren en Blaricum om het onbedorven boerenbestaan vast te leggen. Tegelijkertijd werd de kunstenaarskolonie vanaf 1900 een broedplaats van vernieuwing. Symbolisme, pointillisme, luminisme, expressionisme en abstractie wisselden elkaar af. Kunstenaars als Jan Sluijters, Gustave de Smet, Bart van der Leek en Piet Mondriaan verbeeldten traditionele onderwerpen

op een geheel nieuwe en verfrissende wijze. In totaal bezochten 44.181 mensen de tentoonstelling. Ter gelegenheid van het afscheid van algemeen directeur Reinier Sinaasappel exposeerde Paul de Lussanet in de tuinzalen van Singer Laren. De Lussanet, geboren in 1940, is een echte Laarder. Hij creëert al vijftig jaar een expressief, poëtisch en kleurrijk universum. Hierop volgde in de tuinzalen een presentatie over de oorspronkelijke boerenbevolking uit het Gooi, de erfgooiers. De kunstenaars die sinds 1880 naar Laren en Blaricum kwamen, verbeeldten veelvuldig de erfgooiers en hun land.

In de zomer nodigde Singer Laren het publiek uit om weg te dromen bij de bijzondere collectie van de particuliere verzamelaar Gerard van Wezel. *Droomkunst* vormde een sprookjesachtige wereld van meer dan 250 schilderijen, foto's en tekeningen van rond 1900 en 2000. Van Wezel verzamelt kunst uit beide *fin de siècles*. Kunst van rond 1900 was symbolistisch van karakter. Belangrijke kunstenaars in die periode waren Jan Toorop en Antoon

Der kinderen. Rond 2000 was er sprake van een vergelijkbare stroming in de beeldende kunst, vertegenwoordigd door onder anderen Erwin Olaf en Danielle Kwaaitaal. 23.260 bezoekers genoten van deze onbekende en unieke verzameling.

Tijdens *Droomkunst* was in de Dooijewaardzaal de nieuwste serie van beeldend kunstenaar Frank van Hemert te zien: *In der Luft*. In twaalf krachtig expressieve en tegelijkertijd poëtische schilderijen op papier zweeft een solitaire man gewichtloos in het heelal. Het werk van Van Hemert was eerder in Singer Laren te zien in de tentoonstelling *Cobra tot Dumas. Collectie De Heus-Zomer* in 2013.

Ter viering van de zeventigste verjaardag van Wouter Stips presenteerde Singer in het najaar zijn meest recente schilderijen en glassculpturen in de tuinzalen. Componist en musicus Robert Jan Stips, de broer van Wouter, maakte een aantal composities geïnspireerd door de schilderijen en beelden. Deze muziek was

tijdens de expositie te beluisteren. Een uitgebreide opening met muziek, dans en film verbond het theater met het museum. De verkooptentoonstelling was een groot succes, maar liefst 22 werken vonden een koper. Aansluitend waren de tuinzalen gewijd aan winterse schilderijen uit de Singercollectie.

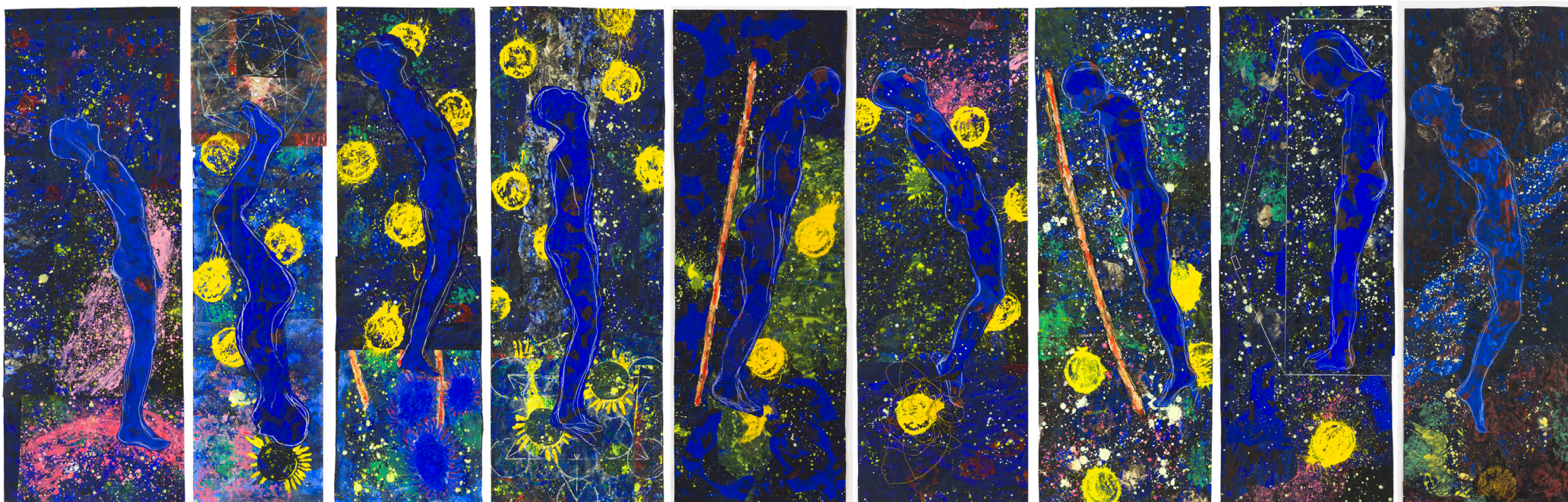
Het kleurrijke werk van Raoul Dufy (1877-1953) vulde in het najaar de eerste zes zalen van Singer Laren. Voor het eerst in zestig jaar was het werk van deze Franse kunstenaar weer te zien in Nederland. Levensgenieter Dufy verbeeldde het onbezorgde leven van paardenrennen, zeilregatta's en opera's. Naast schilder ontwikkelde hij zich tot de invloedrijkste stofontwerper van zijn tijd. Meer dan honderd schilderijen, tekeningen, aquarellen, stofontwerpen en jurken waren te zien. De tentoonstelling werd grotendeels samengesteld uit een particuliere verzameling, aangevuld met bruiklenen uit binnen- en buitenland. Het veelzijdige oeuvre van Dufy trok in totaal bijna 50.000 bezoekers waarvan 43.502 in 2014.

COLLECTIE

AANWINSTEN

De verzameling van Singer Laren werd in 2014 verrijkt met 16 kunstwerken. Zes stukken zijn in 2014 permanent bij de Stichting Singer Memorial Foundation ondergebracht. De overige tien kunstwerken werden in bruikleen aanvaard.

Het museum ontving twee legaten, één met twee werken van Evert Pieters, de ander met drie schilderijen van Dirk Smorenberg. Van de in Oud-Loosdrecht werkzame kunstschilder Smorenberg waren nog geen werken in de collectie vertegenwoordigd. Aanleiding voor dit legaat was het goede contact tussen het museum en de erven van de kunstenaar, dat werd gelegd tijdens de voorbereidingen voor de overzichtstentoonstelling van Dirk Smorenberg in de zomer van 2005. Drie van de vijf nagelaten werken konden nog in 2014 aan het publiek getoond worden,

Frank van Hemert, *In der Luft*, 2013

deels in de foyer en deels in de themaopstelling van de eigen collectie in de tuinzalen *Winter in Singer* (zie Tentoonstellingen).

In oktober werd een belangrijk schilderij aangekocht op een veiling in Parijs van werken uit de nalatenschap van de Nederlandse kunstenaar en verzamelaar Conrad Kickert (1882-1962). Het schilderij *Rivage, Ardennes* van Lodewijk Schelfhout (1881-1943) uit 1912 vormt een belangrijke aanvulling op de deelcollectie modernistische kunst van begin 20ste eeuw. Schelfhout was omstreeks 1910 een van de meest vooruitstrevende Nederlandse schilders. In zijn woonplaats Parijs experimenteerde hij met het kubisme. Schelfhout was omstreeks 1912 een belangrijke schakelfiguur tussen de Parijse en de Nederlandse kunstwereld. Hij deelde een atelier met Piet Mondriaan en Conrad Kickert.

Het schilderij *Rivage* ontstond tijdens een verblijf in de Ardennen in 1912. De vormen van de bomen en de huizen in het landschap zijn vereenvoudigd weergegeven in geometrische vlakken. In tegenstelling tot Franse kubisten als Picasso en Braque, koos Schelfhout niet alleen voor gedempte aarde- en grijs tinten, maar gebruikte hij ook sprekende tinten groen en blauw. Na conservering en restauratie wordt het schilderij voor het eerst tentoongesteld in een presentatie van aanwinsten in het najaar van 2015.

BRIJKLENEN

Als gevolg van het actieve bruikleenbeleid van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed kwamen tien kunstwerken uit de rijkscollectie in bruikleen bij Singer Laren. Na zorgvuldige afweging zijn tien werken geselecteerd. Het bruikleen bevat om te begin-

nen twee schilderijen van Jozef Israëls (1824-1911). In de collectie bevonden zich nog geen schilderijen van deze belangrijke Nederlandse schilder, die geldt als de ontdekker van Laren als kunstenaarsdorp. In zijn voetsporen kwamen vele kunstenaars naar Laren en Blaricum. Israëls was hét voorbeeld voor de schilders die het genre van het Larense binnenhuis tot een belangrijk verkoopsucces en exportproduct maakten.

Uit de rijkscollectie komen diverse andere werken van beeldend kunstenaars die in het Gooi werkzaam waren, zoals Lou Loeber en Jules Vermeire. Het bruikleen bevat tevens werk van een beeldhouwer wiens werk nauw aansluit bij de Singercollectie: Bernard Richters. Het laatste bruikleen, een schilderij van Peter Alma, bleek bijzonder relevant na de aankoop van het schilderij van Lodewijk Schelfhout (zie Aanwinsten). Alma's sterk geabstraheerde landschap ontstond in 1913 naar aanleiding van zijn verblijf in de Ardennen met Lodewijk Schelfhout.

In het najaar van 2015 worden de aanwinsten in samenhang gepresenteerd in de tuinzalen van het museum, tijdens de tentoonstelling *Hollands expressionisme. Bergense School en De Ploeg*.

BEHEER EN BEHOUD

Het onderhoud van de beelden in de beeldentuin werd ook in 2014 voortgezet. Daarnaast is een selectie bronzen beelden schoongemaakt en van een nieuwe waslaag voorzien. Hieronder waren beeldhouwwerken van Eduard Jacobs en Charles van Wijk, die in de tentoonstelling *Erfgooiers* te zien waren. Voor de voorjaartentoonstelling *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* werden enkele schilderijen uit de eigen collectie en een bruikleen uit particulier bezit gerestaureerd.

SINGER LAREN THEATER EN LAREN JAZZ

SINGER THEATER

Een nieuw theaterseizoen start altijd in september en eindigt tien maanden later in juni. Het jaar 2014 kan daarom onderverdeeld worden in twee perioden. De tweede helft van seizoen 2013-2014 en de eerste helft van seizoen 2014-2015. De programmacommissie selecteert uit het nationale aanbod van podiumkunsten een afwisselend en voor onze doelgroep aantrekkelijk theaterprogramma.

In totaal trokken de voorstellingen, lezingen, concerten en bijeenkomsten in het theater, inclusief die van derden, 26.805 bezoekers. Laren Jazz 2013, de vele schoolmusicals, uitvoeringen van balletacademies, voorstellingen van toneelgezelschap De Papegaai, supportersactiviteiten en openingen van tentoonstellingen trokken bovendien nog eens 13.930 theaterbezoekers. De voorstellingen worden begeleid door vrijwillige gastvrouwen, waarvoor Singer Laren zeer dankbaar is. Begin december werd de première van de Nederlandse speelfilm *Gooische Vrouwen 2* in het theater van Singer Laren vertoond. Een feestelijk uitgedost publiek genoot van een echte 'rode loper première' met bijbehorend feestje. De film werd ook vertoond aan 800 winnaars van de BankGiro Loterij die het bezoek combineerden met de tentoonstelling *Raoul Dufy* in het museum. Deze première was één van de Singer Special Events en georganiseerd om fondsen te werven voor het nieuwbouwproject van Singer Laren. Het evenement bracht € 30.000 op.

LAREN JAZZ

In 2014 hebben wij gekozen voor een nieuw programmeringsbeleid om ruim baan te geven aan grote Jazz talenten in combinatie met enkele toonaangevende Nederlandse Jazz artiesten. Op vrijdag 3 en zaterdag 4 september vond de dertiende editie van Laren Jazz plaats met deze nieuwe programmering. Dankzij vele sponsors en de fantastische inzet van een groot aantal

vrijwilligers en de professionele staf van Singer Laren werd deze editie een daverend succes. De samenwerking met Lions Club Crailo en Rotary Club Laren-Blaricum heeft onder meer geleid tot een uitverkochte sponsoravond op vrijdag 3 september. Op zaterdag 4 september toerden het Combo Frits Landesbergen en Jeroen de Rijk, het Conservatorium Kwartet, jazztalent Sanne Huijbregts en de Amerikaanse ster Deborah Carter de foyer om tot een heuse Jazzclub. Heel bijzonder was het optreden, met het combo, van de slechts 11-jarige trompettist Seth Hilbrands die een spetterend optreden gaf. Het hoogtepunt van het festival was het optreden van Shirma Rouse en Humphrey Campbell met De Dutch Conservatorium Big Band, zowel op de sponsoravond als tijdens de publieksavond brachten zij het duizendkoppige publiek tot groot enthousiasme. De Singer Laren Jazz Award was dit jaar voor saxofonist Maarten Hogenhuis die met Bruut te horen was in het Tuinpaviljoen waar ook Mrs. Hips, DJ Semmy en The Jazz Connection optraden. Zoals elk jaar was een groot deel van de opbrengst van het festival bestemd voor het ondersteunen van musici met een fysieke en/of verstandelijke beperking. Dit jaar ontvingen Het Toverbal Theater, Muzikids en Koninklijke Visio een bijdrage. De band Remory van Koninklijke Visio volgt al vanaf de eerste editie van Laren Jazz masterclasses. Dit heeft niet alleen geleid tot ontzettend veel plezier in het muziek maken, maar tot een geweldige sprong voorwaarts in zang en begeleiding. Nieuw dit jaar was de samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam, niet alleen mochten masterstudenten van de jazzopleiding optreden in de theaterzaal maar ook werd een fonds in het leven geroepen dat het mogelijk maakt een donatie te geven aan de studenten van het Conservatorium van Amsterdam, voor instrumenten, masterclasses en beurzen in Nederland en het buitenland. Ter nagedachtenis aan onze overleden voorzitter wordt dit jaarlijkse fonds het Dolf van den Brink fonds gedoopt.

PUBLIEKS- ACTIVITEITEN EN EDUCATIE

PUBLIEKSACTIVITEITEN VOOR KINDEREN, FAMILIES EN VOLWASSENEN

In 2014 werden verschillende publieksactiviteiten georganiseerd. De theatrale rondleiding *Een Rare Kwast* werd dit jaar voor het eerst als familieprogramma aangeboden. De reacties van de deelnemers, maar ook van het overige publiek dat 'stiekem' met het programma meeliep, waren zo positief dat de rondleiding nu meerdere keren per jaar voor (groot)ouders en hun (klein)-kinderen wordt uitgevoerd.

Ruim 2.500 kinderen brachten in buitenschools verband een bezoek aan het museum. Er vonden voor hen verschillende workshops en activiteiten plaats. Bij de tentoonstelling *Mauve tot Mondriaan*. *Made in Laren* organiseerde Singer Laren een workshop *Schapen schilderen* in de tuin met echte schapen. Naast verschillende schilder- en tekenworkshops konden kinderen bij de tentoonstelling *Raoul Dufy* aan de slag als stofontwerper. Er werden stempels gemaakt en linnen tassen bedrukt. De *Kinderkunstdag* vond in de herfstvakantie plaats. Ruim 80 kinderen leefden zich uit bij verschillende workshops in het theater en het museum. Verrassend was dat 67% van de deelnemers niet eerder had meegedaan. In de voorgaande jaren zag je vooral vertrouwde gezichten, nu waren er dus ook veel nieuwe kinderen op de dag afgekomen.

ONDERWIJS

In 2014 bezochten 4.143 leerlingen het museum. Dit is het hoogste aantal sinds jaren en zelfs een stijging van 25% ten opzichte van 2013. Via Kunst Centraal, een organisatie in Utrecht die onderwijs aan kunst- en cultuureducatie verbindt, kwamen er ruim 1.000 leerlingen uit Baarn en Bunschoten naar de tentoonstelling *Raoul Dufy*. Dankzij deze grote boeking kwamen in totaal 2.790 leerlingen uit het basisonderwijs in het museum op bezoek. Uit het voortgezet onderwijs bezochten 1.353 leerlingen de tentoonstellingen. Bijzonder was het erfgoedproject *Erggoed* van Laar & Berg, waarbij drie leerlingen kunst exposeerden in de tuin van Singer Laren. In totaal waren 20 kunstwerken op 15 verschillende locaties in Laren te zien.

TEAM RONDLEIDERS

'Alle lof voor de rondleiders. Wat een enthousiasme! De rondleiding sloot goed aan bij de beleving van de leerling!' Uit de reacties van de schoolevaluaties valt vooral de waardering voor de museumdocenten op. Ook het volwassen publiek laat met regelmaat weten erg enthousiast te zijn over de deskundigheid van de rondleiders. Het team dat al lange tijd betrokken is bij Singer Laren ging in 2014 met elkaar op bezoek in het (nieuwe) Mauritshuis. Tijdens deze teamdag werden verschillende werkvormen uitgetoetst. Het was een inspirerende middag en het was heel leerzaam om elkaar te zien rondleiden.

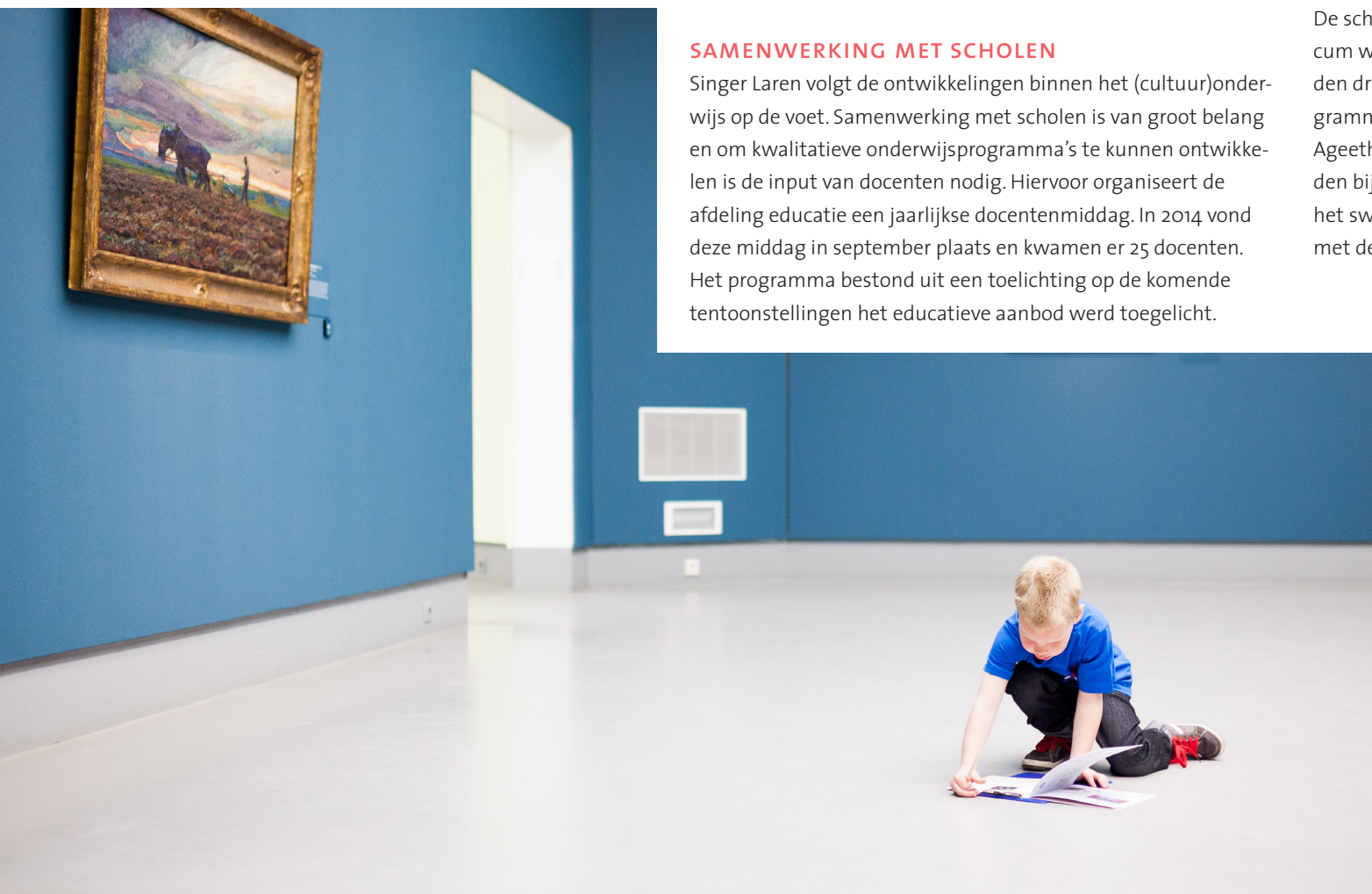
SAMENWERKING MET SCHOLEN

Singer Laren volgt de ontwikkelingen binnen het (cultuur)onderwijs op de voet. Samenwerking met scholen is van groot belang en om kwalitatieve onderwijsprogramma's te kunnen ontwikkelen is de input van docenten nodig. Hiervoor organiseert de afdeling educatie een jaarlijkse docentmiddag. In 2014 vond deze middag in september plaats en kwamen er 25 docenten. Het programma bestond uit een toelichting op de komende tentoonstellingen het educatieve aanbod werd toegelicht.

Naast de docentmiddag werd de klankbordgroep nieuw leven ingeblazen. De klankbordgroep speelt een belangrijke rol bij de totstandkoming van nieuwe educatieve programma's. De docenten die op verschillende scholen uit de regio werken, geven informatie over het cultuurbeleid en de wensen van hun eigen school. Ook geven ze reacties en feedback op de geboekte schoolvoorstellen. Deze groep betrokken docenten komt ca. 3 keer per jaar bij elkaar en deelt onmisbare kennis en ervaring om te komen tot uitgangspunten/kaders voor toekomstige educatieve projecten.

THEATER

De schoolvoorstellingen voor de basisscholen in Laren en Blaricum werden door ruim 2.000 leerlingen bezocht. Dit jaar stonden drie prachtige muzikale theatervoorstellingen op het programma. De kleuters leefden intens mee bij *Post voor Simon* van Ageeth de Haan terwijl de middenbouw leerlingen wegdroomden bij de poëtische voorstelling *Beet!*. Voor groep 6, 7 en 8 was het swingen geblazen. Slagwerk Den Haag stond op het podium met de feestelijke voorstelling *In de Gloria*.

NIEUWBOUW

EEN NIEUW SINGER LAREN

Singer Laren heeft ambitieuze nieuwbouwplannen om het geliefde, maar gedateerde theater, een nieuw leven te geven. Na bijna zestig jaar is de fysieke toestand van het theater slecht. Het gebouw is toe aan een grondige verbouwing. Dit is ook het moment om invulling te geven aan de eenheid van Singer Laren. Wat Singer Laren uniek maakt zijn de verschillende cultuurvormen die onder één dak worden aangeboden. Het museum, de beeldentuin en het theater functioneren gescheiden goed, maar om tot een gewenst geheel te komen is een nieuwe ruimte noodzakelijk. De uitstraling, toegankelijkheid en bereikbaarheid van Singer Laren wordt spectaculair verbeterd. Singer Laren krijgt een gezamenlijke entree voor het museum, theater én villa, een nieuw theater met een nieuwe toneeltoren, een openbare beeldentuin, een nieuw kunstdepot en educatieve ruimte. De openbare beeldentuin en de nieuwe entree zorgen ervoor dat Singer Laren aan het dorp Laren wordt gepresenteerd. De beeldentuin kent een spectaculair ontwerp die boven op het nieuwe dak wordt doorgezet. Singer Laren wordt een plek waar beeldende kunst, performances, theatervoorstellingen, film, muziek en poëzie letterlijk samenkomen.

Het in 2013 ontwikkelde plan is in 2014 verder ontwikkeld van een voorlopig ontwerp naar een definitief ontwerp. Voor dit plan moet het huidige bestemmingsplan vervangen worden door een nieuwe. In de zomer werd het concept voorontwerp bestemmingsplan ter inzage gelegd voor de inwoners van Laren. Mede op basis van hun reacties en de opmerkingen van de commissie Ruimtelijke Kwaliteit werden een aantal belangrijke wijzigingen doorgevoerd. Hierdoor verschoof de gewenste startdatum van de bouw van 1 maart 2015 naar 1 oktober 2015. In 2014 werd veel tijd besteed aan het rond krijgen van de benodigde financiering voor het ambitieuze plan. Met de gemeente werden de afspraken over hun bijdrage aan de nieuwbouw en aan het gewenste parkeerterrein geconcretiseerd. De BankGiro Loterij zegde als eerste cultuurfonds 1 miljoen euro toe als hoogste eenmalige schenking aan een culturele instelling van dat jaar. De fondsenwerving bij particulieren werd ook in 2014 succesvol voortgezet. Eind 2014 was de totale stand van de financiering 14 van de 15,8 miljoen euro. Een indrukwekkende prestatie met nog een belangrijke uitdaging voor het jaar 2015.

Impressie van architectenbureau KRFT

SINGER SUPPORTERS

GEMEENTE LAREN

De afspraken die Anna Singer-Brugh met de gemeente maakte bij de oprichting van de Stichting Singer Memorial Foundation maakt de gemeente Laren een belangrijke partner voor Singer Laren. Bij de besluitvorming rond de bijdrage van de gemeente aan de nieuwbouw van Singer Laren speelde de wens van de gemeente om tot een 'lossere' toekomstige band met Singer Laren te komen een rol. De afspraken die in 1956 gemaakt zijn moesten daarom gewijzigd worden. In 2014 is ruim tijd besteed om deze wens te concretiseren. De toegezegde bijdrage voor de nieuwbouw van drie miljoen euro is geconcretiseerd op twee miljoen voor de bouw en één miljoen euro voor de verwerving en inrichting van het parkeerterrein door de gemeente zelf. De afspraken met de gemeente over de bijdrage voor het onderhoud en de exploitatie zijn vervangen door een afspraak over een vaste subsidiebijdrage. Onderdeel van de nieuwe afspraken is dat Singer Laren belangrijke culturele diensten aan de gemeente en de Larense gemeenschap blijft leveren. Daarbij levert Singer Laren tevens een belangrijke bijdrage aan de Larense economie. De tentoonstelling *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* was een weekend gratis toegankelijk voor inwoners van Laren.

DE BANKGIRO LOTERIJ

Tijdens het Goed Geld Gala in februari 2014 heeft Singer Laren een cheque van een miljoen euro mogen ontvangen van de BankGiro Loterij voor het nieuwbouwproject 'Een nieuw Singer Laren'. Dit was die avond de hoogste eenmalige schenking aan een culturele instelling. Daarnaast mocht Singer Laren voor de achtste achtereenvolgende keer een cheque van 200.000 euro in ontvangst nemen. De bestemming van de bijdrage is door de BankGiro Loterij geormerkt voor aankoop van kunst ter uitbreiding van de eigen collectie, restauratie van werken uit de eigen collectie en de presentatie daarvan. Ook is Singer Laren eind 2014 begonnen met geormerkt werven. Medewerkers van de BankGiro Loterij verkopen loten in het museum. De helft van

de opbrengst van een verkocht lot gaat naar Singer Laren. Naast de bijdrage van de gemeente Laren ontvangt Singer Laren geen overheidssubsidie, hierdoor is dergelijke steun een cruciale factor in ons bestaan.

BEDRIJFSSPONSORS

Dit jaar werd de Stichting Memorial Foundation ondersteund door de bijdragen van de Gemeente Laren, de BankGiro Loterij en door de sponsors ABN AMRO Bank, Mc Kinsey & Company Netherlands, NautaDutilh, PwC, Egon Zehnder International en Egeria. Dit jaar traden Gilde Healthcare en De Hoge Dennen toe tot de groep van hoofdsponsors.

SINGER FELLOWS, FELLOW FOUNDERS EN MECENASSEN

De sinds 2004 bestaande actie 'Singer Laren moet verder, u doet toch mee', kent inmiddels een verheugend aantal fellows. Fellows zijn geen calculerende burgers die uitsluitend de kosten en baten analyseren, maar onbaatzuchtige supporters die beseffen dat hun bijdrage noodzakelijk is voor een bloeiend Singer. Er hebben zich nu rond de honderd particulieren aan Singer Laren verbonden met een meerjarige lijfrente van in totaal enkele tonnen euro's per jaar. Enkele tientallen zogenaamde fellow founders schenken nog veel grotere jaarlijkse bedragen voor een periode van tien jaar. De mecenasen steunen financieel het nieuwbouwproject van Singer Laren. De fellows en fellow founders maken daarmee onder andere de uitvoering van bijzondere projecten op de terreinen communicatie, educatie en publieksactiviteiten mogelijk. De fellowactie zal ook de komende jaren actief worden uitgevoerd.

De fellow founders en mecenasen konden tijdens de fellow founderdag de nieuwste aanwinst van Singer Laren aanschouwen in de tentoonstelling *Mauve tot Mondriaan* en maakten kennis met architect Oscar Vos, die het nieuwe theater van Singer Laren ontwerpt.

Deze middag was een groot succes en wij waren verheugd vast te kunnen stellen dat de fellow founders en mecenasen van harte instemden met de doelen die met hun bijdragen konden worden gerealiseerd.

Tijdens de fellowmiddag volgden de fellows twee workshops, een muzikale workshop onder leiding van Madelijne Kool en een schilderworkshop, Paul de Lussanet, door Andre Pouwer. Met een heerlijk Italiaans buffet in de foyer werd de middag afgesloten.

SINGER ZAKENVRIENDEN

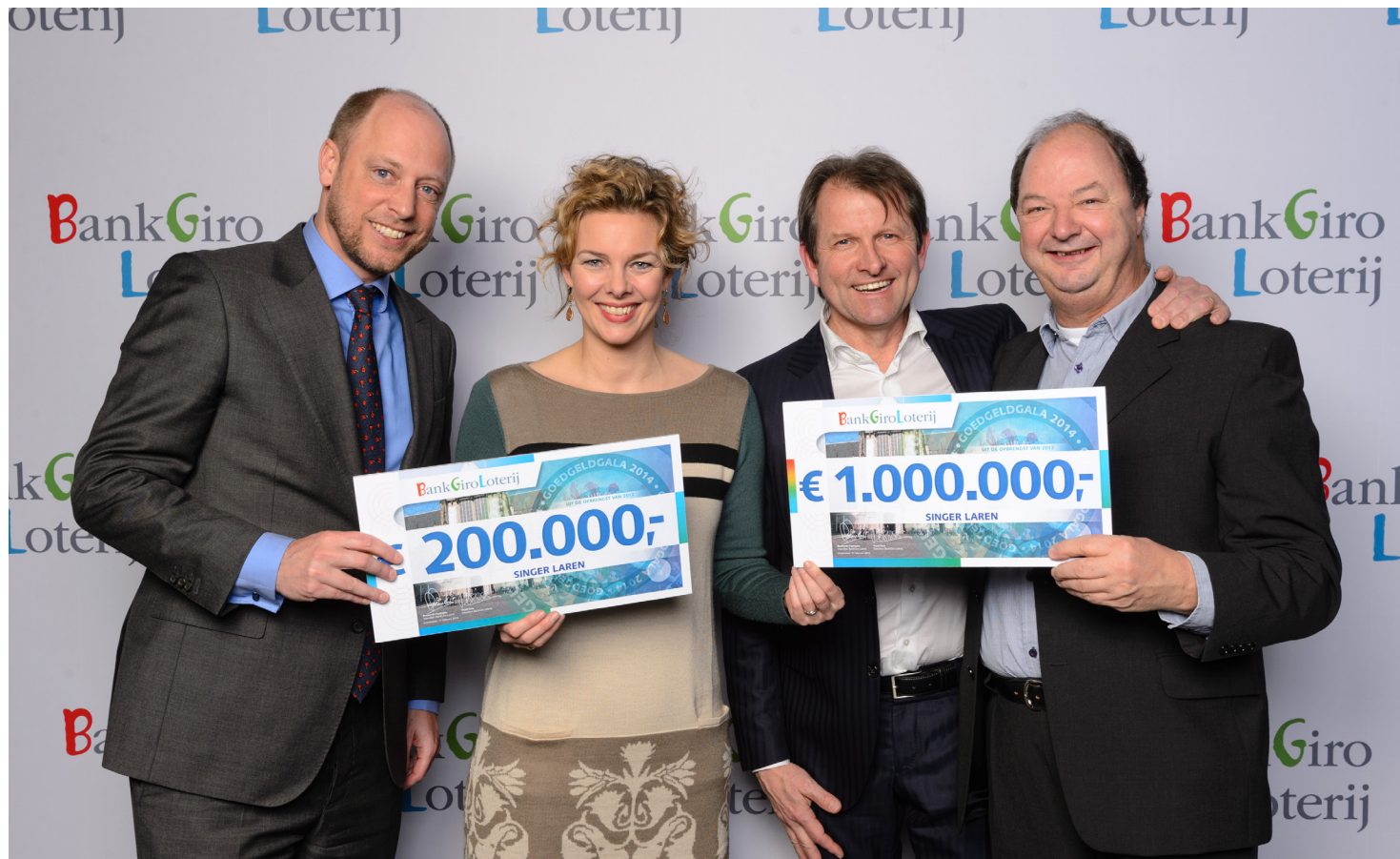
De Zakenvrienden, officieel de Stichting de Vijftig Zakenvrienden van William Singer, is een bijzondere groep ondernemers die zich verbonden weten door exclusieve maar ongedwongen evenementen in Singer Laren. De mooiste optredens, de heerlijkste diners, de leukste workshops. Kortom drie tot vier maal per jaar genieten zij van de vele mogelijkheden die Singer Laren hen biedt. Bovendien leveren zij een welkome financiële bijdrage aan Singer Laren, wat besteed werd aan bijzondere educatieve projecten.

YOUNG SINGER

Het in 2011 gestarte initiatief young singer, een groep jonge Singer supporters, begon het jaar 2014 met een voorjaarsdiner. Het diner vond plaats in de Van den Brinkgalerij met een optreden van cabaretière Louise Korthals.

In juni bezochten de young singers de tentoonstelling *Droomkunst* met een exclusieve presentatie van kunstenaar Levi van Veluw bij zijn werken in de tentoonstelling.

Tijdens de vierde familiedag, traditiegetrouw op de laatste zondag in september, kregen de ouders een rondleiding door het museum en konden de kinderen een workshop *Pimp your Bag* volgen. De tassen in Dufy stijl werden na afloop van de workshop geshowd in het theater. De middag werd afgesloten met een borrel en buffet in Franse stijl.

Van links naar rechts: nieuwe algemeen directeur Evert van Os, managing director BankGiro Loterij Marieke van Schaik, museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm, vertrekkend algemeen directeur Reinier Sinaasappel.

Natuurlijk werd de welkome steun aan Singer Laren niet vergeten. Ook voor young singers biedt de Geefwet meer fiscale mogelijkheden en schenkers van een lijfrente genieten maximaal voordeel en daarvan profiteert Singer Laren!

SINGER VRIENDEN

In 2014 was het aantal begunstigers van de Stichting Vrienden 1019 waarvan 987 Vrienden en 32 Bedrijfsvrienden.

Activiteiten

De Vrienden konden dit jaar weer genieten van verschillende activiteiten.

De tentoonstelling *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* werd op zondagmiddag 2 februari in een overvolle theaterzaal geopend. Museumdirecteur Jan Rudolph de Lorm leidde de tentoonstelling in, waarna het Conservatorium van Amsterdam zorgde voor een verrassend theateroptreden.

Op 28 maart nodigden de Vrienden van Museum Belvédère de Vrienden van Singer Laren uit om de tentoonstelling *Facing Nature* van de collectie De Heus-Zomer te komen bekijken. Een dertigtal Vrienden vertrok naar Oranjewoud om te genieten van een prachtige tentoonstelling met enthousiaste rondleiding. De Vrienden van Museum Belvédère bezochten op hun beurt de tentoonstelling *Raoul Dufy* in Singer Laren.

De voorzitter van de Artotheek, Harriet Stoop-de Meester, gaf op vrijdag 11 april de lezing *De Artotheekkunstenaars en hun werk*, waarna de mogelijkheid bestond de nieuwe werken van de Artotheek te bekijken en de tentoonstelling *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* te bezoeken met een korte inleiding op zaal door Jan Rudolph de Lorm. Er kwamen 180 belangstellenden, supporters en deelnemende kunstenaars luisteren.

De opening van de tentoonstelling *Raoul Dufy* vond plaats op zondagmiddag 14 september. Twee theaterzalen vol Vrienden konden genieten van een introductie op het werk van Raoul Dufy door Jan Rudolph de Lorm gevolgd door een optreden van mezzosopraan Inessa Kouteinikova die de favoriete muziek van Dufy opvoerde, begeleid op piano door Irina Antonova.

Artotheek

Ook dit jaar zijn ruim honderd werken van ongeveer 40 hedendaagse professionele kunstenaars door de Artotheekcommissie samen gebracht en tentoongesteld in het prentenkabinet voor de uitleen en verkoop tijdens de voorjaars- en najaarsartotheek 2014. Alle supporters van Singer Laren zijn uitgenodigd. Zowel tijdens de voorjaars- als de najaarsartotheek zijn bijna alle werken uitgeleend. In totaal werden 12 werken van de Artotheek 2014 verkocht (5 werken daarvan zijn in 2015 verkocht). De totale waarde van verkochte kunstwerken is € 24.185.

Kunstenaar Wouter Stips aan het werk

Singershop

De museumshop en de webshop hebben in 2014 een actieve rol vervuld binnen het museum en het theater. Tijdens de drie hoofdtentoonstellingen werd in de singershop telkens een nieuw assortiment, passend bij de beleving in het museum, aangeboden. Tijdens de tentoonstelling van Frank van Hemert en Wouter Stips is een nieuwe productgroep geïntroduceerd in de vorm van giclées en zeefdrukken in verschillende maten en oplages. De bezoekers hebben dit zeer gewaardeerd.

Ook de online winkel heeft een stap gezet naar een verdere professionalisering. Met het thema 'The Art of Giving' is in de grote landelijke dagbladen en in verschillende tijdschriften geadverteerd wat heeft geleid tot een solide basis. De singershop en de theaterwinkel werd dit jaar door 35 enthousiaste Vriendenvrijwilligsters gerund. Dit gebeurde onder de auspiciën van de shopmanager Karen Kühbauch.

Door de succesvolle verkoop van kaarten, catalogi, boeken, posters en de vele tentoonstelling gerelateerde artikelen was het steeds een uitdaging de shop optimaal bij te vullen. Daarnaast werd er meegeholpen met de af- en opbouw van de shop naar aanleiding van de wisselende tentoonstellingen. Voor elke nieuwe tentoonstelling kregen de vrijwilligsters een uitnodiging voor de personeelsrondleiding door Jan Rudolph de Lorm met aansluitend een winkelinstructie. Dit om de dames zo goed mogelijk te informeren over de nieuwe producten in de shop.

In april werd door de vrijwilligsters een bezoek gebracht aan het Centraal Boekhuis te Gorinchem. Het CB is de grootste logistieke dienstverlener op het gebied van boeken in het Nederlandse taalgebied en dient als magazijn waaruit boekwinkels in Nederland en Vlaanderen bevoorrad worden. Van bijna alle uitgeverijen heeft men de courante titels op voorraad.

Het bedrijf richt zich nu behalve op distributie van boeken op een veel uitgebreider assortiment in mode en gezondheid en levert ook aan de singershop Laren. De vrijwilligers kregen hier een rondleiding achter de schermen over de logistieke verwerking van al deze producten. Na afloop was er een ontspannen lunch aan de haven in Culemborg.

Door het fantastische team van vrijwillige winkel medewerkers hebben we 2014 kunnen afsluiten met een prachtig resultaat dat geheel ten goede komt aan Singer Laren.

Uitstapje voor alle Singer vrijwilligers

Singer Laren en de Stichting Vrienden van het Singer Museum waarderen de betrokkenheid en inzet van alle Vriendenvrijwilligers zeer en organiseert samen met de Commissie van Beheer als dank een uitstapje voor alle Singer vrijwilligers. Dit jaar gingen de vrijwilligsters naar Museum De Fundatie in Zwolle waar we door de museumdirecteur Ralph Keuning gastvrij ontvangen werden. Na een lunch bij de Agnietenberg vertrok het gezelschap naar het Landgoed Anningahof. De gastheer Hib Anninga

vertelde met veel enthousiasme over het ontstaan van deze bijzonder uitgebreide beeldentuin (ca. 6 hectare groot). Deze tuin heeft een jaarlijks wisselende tentoonstelling van hedendaagse beeldhouwkunst. In 2014 toonden 69 kunstenaars 92 buitenbeelden en 65 binnenbeelden. In de stralende zon had men uitgebreid de tijd om door deze fantastisch aangelegde beeldentuin te dwalen en te genieten van de kunstwerken. Een geslaagde dag.

SINGER LEDEN

Singer Leden is de oudste en grootste supportersclub van Singer Laren. Opgericht bij de opening in 1956, heette deze vorm van ondersteuning ACC (Algemeen Cultureel Centrum). De Leden van Singer Laren kopen circa 50% van de beschikbare theaterkaartjes. Zij zijn daarmee een factor van belang voor de continuïteit van het theater. De leden hebben ook het hele jaar door gratis toegang tot het museum. De in verhouding bescheiden contributie van enkele tientjes is vaak snel terugverdiend met de korting op de kaartjes en het gratis museumbezoek. Hierin ligt een belangrijke reden voor het grote aantal leden.

Young Singer event

VERHUUR EN ACCOMMODATIE

2014 is voor de verhuur, door een aantrekkelijke economie, een beter jaar geweest dan 2013.

De maatschappelijke betekenis van Singer Laren speelt een positieve rol in de beslissing van klanten om voor de locatie te kiezen. De goede en gratis parkeerfaciliteiten en de gunstige ligging (centraal in het land) brengen veel particulieren en bedrijven naar Singer Laren. De Orangerie, een mooie zaal gelegen achter het museum, levert ook een flinke bijdrage aan het succes van Singer Laren.

Singer Laren ontving ook in 2014 een grote groep vaste huurders. Zo reserveerden bijna alle Larense basisscholen het theater voor hun eindejaarsvoorstelling. Daarnaast boekten ook dit jaar weer veel balletscholen uit de regio het theater en ontvangen wij in de villa wekelijks de Sociëteit Het Gooi van 1945. Ook de voorstellingen van toneelvereniging De Papegaai, bijeenkomsten van sponsors, de gemeente Laren, Versa Welzijn, de Wally Moesprijs en Laren Jazz zijn terugkerende activiteiten. In totaal ontving

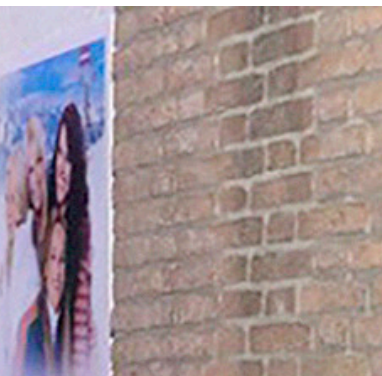
Singer Laren ruim 22.000 bezoekers bij de verhuur van de locatie. Bijzonder in 2014 waren naast de grote medische congressen de grote particuliere feesten. Daarnaast was Singer Laren ook dit jaar weer voor vele families de locatie voor het houden van de condoleance.

BUFFET

De afdeling Buffet is altijd actief. Zij opereert dagelijks als buffet voor de museumbezoekers, verzorgt de catering voor theatergasten, en speelt een hoofdrol in de uitvoering van alle partijen en evenementen die via de afdeling Verhuur binnenkomen.

Verder valt te denken aan de opening van een tentoonstelling, een vergadering of een diner, allemaal zaken waar de afdeling nauw bij betrokken is. De afdeling Buffet is een zelfstandig, uitvoerend orgaan en daardoor volledig afhankelijk van alle andere afdelingen binnen Singer Laren en werkt voor grotere opdrachten samen met diverse professionele cateraars.

BEDRIJFSVOERING

Maandag 1 december 2014.
De benefietpremière van de
film Gooische Vrouwen 2 als
Singer Special Event.
© Joost Keet

BESTUUR EN ORGANISATIE

Door het overlijden van de voorzitter van de Commissie van Beheer, Dolf van den Brink, op 22 december, nam Peter Sigmond als vicevoorzitter zijn taken waar.

Begin 2014 ging Reinier Sinaasappel als algemeen directeur met pensioen en werd opgevolgd door Evert van Os.

We namen afscheid van enkele medewerkers en verwelkomden nieuwe. Rob Bierens ging met pensioen. Directiesecretaris Tamar Weidema maakte plaats voor Aline Dooijewaard. Janine Dudok van Heel kwam als communicatie en fondsenmedewerker het nieuwbouwteam versterken.

Irene Brands nam afscheid na 25 jaar als vrijwilliger en vervolgens als rondleider gewerkt te hebben. Nancy Bergers-Faas kwam als nieuwe rondleider bij Singer Laren werken.

VRIJWILLIGERS

Singer Laren heeft 120 medewerkers waarvan 68 vrijwilligers. De verkoop in de museumshop en de theatershop en de artotheek wordt geheel gerund door vrijwilligers van de Stichting Vrienden van het Singer Museum. Verder worden functies zoals museum- en theatergastvrouw, assistent museale research, bibliotheek en archief ook vervuld door enthousiaste vrijwilligers. De bedrijfsvoering van Singer Laren zou in groot gevaar komen als zij de inzet van haar vele vrijwilligers zou missen. Daarnaast zetten alle bestuursleden en commissieleden zich ook op vrij-

willige basis in. Singer Laren is dankbaar en trots op haar unieke bedrijfsmodel.

In dit jaar hebben wij ons beleid over het afscheid nemen van vrijwilligers geconcretiseerd. Wij nemen afscheid van de winkel-vrijwilligers die de leeftijd van 70 jaar bereiken en van de gast-vrouwen museumbezoek op de leeftijd van 72 jaar.

Als ode aan de vrijwilliger is er een speciaal lied geschreven wat bij het afscheid nemen gezongen wordt. Daarnaast wordt er bij een 5-jarig jubileum een zilveren zwaantje overhandigd en bij een 25-jarig jubileum een gouden zwaantje.

Bij de winkelvrijwilligers namen wij afscheid van Marga van Gastel, Doris Kleijn, Olga Schölvinc, Geneviève Hermans, Diny de Voogd-de Looft, Anne Riemke van Netten (theaterwinkel) en Lilly Rootinck (theaterwinkel). Nieuwe vrijwilligers in 2014 zijn Lika Smirnova, Charlotte Vis, Caroline Laoût, Rita Sleijffers en Magda van den Berg.

Bij de gastvrouwen museumbezoek zagen we Willy Lahay, Marian Wiemer, Inger Svenson, Joke Dorresteyn, Agnieta Zimmerman, Marie-Jose Beijers en Nelly de Hilster gaan, en verwelkomden Mike de Boer, Carla van Ruiten, Sylvia Vos, Lilian Horbach, Tettie Muller, Geneviève Hermans en Diny de Voogd-de Looft.

PUBLICITEIT

De marketingaanpak van Singer Laren is in 2014 weer succesvol geweest. De vrije publiciteit in dagbladen en tijdschriften heeft meer dan zes ton aan mediawaarde opgeleverd. De tentoonstelling *Droomkunst* werd bekroond met maar liefst 5 sterren in *de Volkskrant*. Deze recensie zorgde voor een stroom aan bezoekers en mede daardoor werd de tentoonstelling een groot succes.

‘Alles is vergankelijk, dus leve het uiterlijk vertoon. De collectie van Gerard van Wezel is een eerbetoon aan het einde van twee eeuwen: de 19de en de 20ste.’ – *de Volkskrant* *****

© Madelijne Kool

Via vele kanalen, waaronder vrije publiciteit, ingekochte advertenties in landelijke dagbladen en het gebruik van Twitter en Facebook, heeft Singer Laren in 2014 een groot publiek weten te bereiken. De website trok meer dan 240.000 bezoekers en de bedrijfspagina op Facebook had 4.492 volgers en Twitter 1.475.

Het jaarprogramma 2013-2014 verscheen zoals altijd in mei en werd als eerste gepresenteerd aan de Singer Supporters. Zij hebben voorrang bij reservering van voorstellingen en krijgen bovendien korting. Deze groep wordt met een wekelijkse e-nieuwsbrief op de hoogte gehouden van het theateeraanbod. Drie keer per jaar ontvangen zij de Singer Agenda. Tijdens de presentatie van het jaarprogramma ging ook het online ticket verkoopsysteem van start. Bezoekers konden voor

het eerst theaterkaarten kopen via de website van Singer Laren. Niet alleen kunnen mensen eenvoudig thuis achter de computer een kaartje kopen, Singer Laren kan de bezoeker ook beter per mail benaderen voor acties.

BEZOEKCIJFERS

Alle activiteiten in heel Singer Laren trokken in 2014 gezamenlijk 160.635 bezoekers. Het theater van Singer Laren trok in totaal 40.735 bezoekers, verdeeld in 12.171 voor het theaterprogramma; 18.580 voor lezingen, schoolvoorstellingen, openingen, Laren Jazz, Vriendenlezingen enz.; 9.984 voor congressen en verschillende producties voor en door derden. De tentoonstellingen trokken in totaal 119.900 bezoekers. *Mauve tot Mondriaan. Made in Laren* was met 44.181 bezoekers de best bezochte tentoonstelling.

BIJLAGEN

FINANCIËLE VERANTWOORDING

VERKORTE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2014

	BEGROTING 2015	WERKELIJK 2014	WERKELIJK 2013
Opbrengsten	2.235.470	2.620.221	2.630.187
Direct toe te rekenen lasten	1.003.600	1.496.567	1.364.697
BRUTO EXPLOITATIERESULTAAT	1.231.870	1.123.654	1.265.490
Lasten			
Personeelslasten	1.165.000	1.275.486	1.229.401
Aankoop en restauratie kunstcollectie	0	87.148	65.213
Exploitatielasten	516.000	518.707	532.567
Onderhoud en instandhouding	200.000	150.000	464.000
Afschrijving renovatiekosten	62.325	70.961	80.225
	1.943.325	2.102.302	2.371.406
NETTO EXPLOITATIERESULTAAT	-711.455	-978.648	-1.105.916
Het nadelig exploitatieresultaat wordt gedekt door:			
Subsidie Gemeente Laren	389.000	389.000	653.000
Overige subsidies	5.500	5.429	5.568
Project gerelateerde bijdragen	500.000	503.413	463.785
Bijdragen aankoop en restauratie kunstcollectie	0	10.000	47.685
Bijdragen sponsors en giften	227.000	256.454	210.968
Renteopbrengsten beleggingen	30.000	27.868	23.518
SALDO BATEN EN LASTEN	440.045	213.516	298.608
Dotatie bestemmingsreserves en -fondsen	439.000	362.202	321.822
SALDO BOEKJAAR	1.045	-148.686	-23.214

Cijfers afkomstig van de jaarrekening 2014 waarbij de accountant een goedkeurende controleverklaring heeft afgegeven.

BESTUREN EN COMMISSIES PER ULTIMO 2014

Commissie van Beheer

Dhr. P.J. Kalff *erevoorzitter* (sinds 2007)
Dhr. R.J. Nelissen *erevoorzitter* (sinds 2001)
Dhr. W.P.M. van der Schoot *erelid* (sinds 2007)
Dhr. P.J. Sigmond *vicevoorzitter*
Dhr. G. Kuijper *penningmeester*
Dhr. P.H.C.J. van Doorne
Mw. C.S. de Klerk-Waller
Dhr. drs. E.J. Roest *commissaris van toezicht*
Dhr. E. Slokker
Dhr. T.W. Smit *gedelegeerd commissaris van toezicht*
Dhr. E. de Vries

Directie

Dhr. E.J. van Os *algemeen directeur*
Dhr. J.R. de Lorm *museumdirecteur*

Stichting Vrienden van het Singer Museum

Mw. Mr. C.S. de Klerk-Waller *voorzitter*
Dhr. drs. F.B. Deiters *penningmeester*
Mw. M.J. van Halder-Dekker *secretaris*
Mw. S. Bendel-van Peski *evenementen & activiteiten*
Mw. J. Hilbrink-Langemeijer *winkelvrijwillig(st)ers*
Mw. Drs. H. Stoop-de Meester *artotheek & Singer prijs*
Dhr. L. Vollebregt *museumshop*

MEDEWERKERS EN VRIJWILLIGERS ULTIMO 2014

Medewerkers met tenminste 50% arbeidstijd

Mw. R.C.M. Alessie *museumbalie*
Mw. L.B.M. Bunschoten-Derwig *secretariaat*
Mw. T. van Deijk *educatie*
Dhr. N.J. Dix *suppoost*
Mw. A. Dooijewaard-Coolegem *directieassistent*
Mw. J. Dudok van Heel *communicatie en fondsenwerving
nieuwbouw*
Mw. A.J. Erenstein-Oosterhof *buffet*
Mw. D.H.M. Feenstra *technische dienst*
Dhr. E.H.M. van Gelderen *suppoost*
Mw. A.R.M. Hees-Duurland *buffet*
Mw. H.H.W. Hilhorst *assistent boekhouding*
Dhr. P. Hoekstra *suppoost*
Dhr. J.G. de Jong *verhuur en accommodatie*
Dhr. C.D.K. Kleijer *suppoost*
Mw. K. Kühbauch *museumshop*
Dhr. D. Leiker *suppoost*
Mw. A.M. van Lienden *conservator*
Dhr. J.R. de Lorm *museumdirecteur*
Mw. K.E. Metz *tentoonstellingscoördinator*
Mw. L. van Miltenburg *buffet en verhuur*
Dhr. E.J. van Os *algemeen directeur*
Dhr. W. Otten *suppoost*
Dhr. R. Räkers *hoofd technische dienst*
Mw. I.W.L. Rietveld *museumbalie en theaterkassa*
Dhr. J. van Setten *technische dienst*
Mw. M. Sjollema *museumbalie en theaterkassa*
Mw. D. Soer *secretariaat*
Mw. S. Spijkerman *communicatie en PR*
Dhr. T. van der Zwaan *suppoost*
Dhr. Th. P.M. Strengers *huismeester*
Dhr. F. van der Veer *suppoost*
Dhr. J. Vermeij *suppoost*

Dhr. Ph. Wartenbergh *hoofd buffet*
 Mw. E.M. Weijman-Bremken *buffet*
 Mw. M.J.R. Wolken-Eulderink *hoofd financiële administratie*

Vrijwillige gastvrouwen theaterbezoek

Mw. L.B.M. Bunschoten-Derwig
 Mw. E. Meijer
 Mw. C. van Ruiten
 Mw. A. van Setten
 Mw. J. Terschegget

Vrijwillige gastvrouwen en -heren museumbezoek

Mw. J.C.C. Baar
 Dhr. M. de Boer
 Mw. L. Bouwsema
 Mw. O. Dol
 Mw. G. Dresselhuys
 Mw. H. de Gast
 Mw. R.J.M. van Gent
 Mw. G. Hermans-Lucassen
 Mw. L. Horbach
 Mw. K. Jansonius-Schultheiss
 Mw. H.A. Moes-van Eunen
 Mw. T. Muller-de Vries
 Dhr. W.J.G. van der Heijden
 Mw. M. Huijg
 Mw. H. van Leeuwen
 Mw. A. Liem-Okma
 Mw. M. Padberg-van Santbrink
 Mw. M. Peters-Lambooy
 Mw. H. Rijkens
 Mw. W. Rooswinkel
 Mw. C. van Ruiten
 Mw. M. Sinaasappel-van der Valk
 Mw. N.E.M. Söntken
 Mw. J. Tolman

Mw. I. Vaassen
 Mw. H.A. Visser
 Mw. D.M. de Voogd-de Looft
 Mw. S. Vos
 Mw. J.M.C. de Waal
 Mw. L. ten Wolde-Dekker

Vrijwillige museummedewerkers

Mw. E. Truffino-Kamphuis
 Mw. A. Kielstra
 Mw. E. Raassen-Kruimel

Vrijwilligers museum- en theatershop

Mw. W. Aalberts
 Mw. M. van den Berg
 Mw. X. Birnie
 Mw. G. van den Brink
 Mw. A. Brummer
 Mw. H.P. van Buuren
 Mw. A.M. Cleef-van Rens
 Mw. S. Collot d'Éscury
 Mw. M. Creton
 Mw. H. Droog
 Mw. J. van Eck
 Mw. L. Geerts-Mandersloot
 Mw. M.C.H.R. Govers-Swaters
 Mw. M. van Hövell tot Westervliet-Fetter
 Mw. M. Kamphuis
 Mw. A. Kranenberg-de Vlaming
 Mw. M. van Laarhoven
 Mw. C. Laoût
 Mw. A. van Male-Boersma
 Mw. C.L. Onnes-Vink
 Mw. Y. Pierik
 Mw. L. Schretlen-Vehmeijer
 Mw. R. Sjouke

Mw. R. Sleijffers
 Mw. L. Smirnova
 Mw. W. Timmerman
 Mw. E.M.H. Veltman-van Lamsweerde
 Mw. C. Vinke-Vehmeijer
 Mw. C. Vis
 Mw. I. Voigt
 Mw. A. de Vries
 Mw. D. Witkamp
 Mw. Y.C. van Zuiden-Kusters
 Mw. W.H. de Zwaan-Kaars Sypesteijn

Rondleiders

Mw. A. van Avezaath
 Mw. N. Bergers-Faas
 Dhr. D. Blits
 Dhr. A.H.J. van den Bosch
 Dhr. A. Driessen
 Dhr. M. Goené
 Mw. D. Koninkx
 Mw. A.T. Monchen
 Mw. M. Onnes

LIJST PUBLICATIES

Emke Raassen en Caroline Roodenburg-Schadd
Mauve tot Mondriaan. Made in Laren
 Uitgeverij THOTH (Bussum 2014)

Fred Leeman en Shirley Reiff Howarth
Raoul Dufy
 Uitgeverij THOTH (Bussum 2014)

Mariëtte Haveman en Gerard van Wezel
Droomkunst 1900 & 2000
 WBOOKS (Zwolle 2014)

LIJST TENTOONSTELLINGEN

06-09-2013 t/m 19-01-2014
Dwars door Frankrijk met Henri Le Sidaner
 Overzichtstentoonstelling van de Franse intimistische schilder Henri Le Sidaner (1862-1939).

06-09-2013 t/m 12-02-2014
Nederlandse modernisten uit eigen collectie
 Schilderijen van modernisten als Jan Sluijters, Kees van Dongen en Leo Gestel uit de Singercollectie.

30-01-2014 t/m 18-05-2014
Mauve tot Mondriaan. Made in Laren
 Overzicht van de beste schilderijen gemaakt in de kunstenaarskolonie Laren-Blaricum in de periode 1880-1930.

14-02-2014 t/m 16-03-2014
Paul de Lussanet: Salut Reinier
 Afscheidstentoonstelling voor algemeen directeur Reinier Sinaasappel. Verkooptentoonstelling van het werk van Paul de Lussanet (1940).

19-03-2014 t/m 18-05-2014
Erfgooiers
 Geschilderde en gebeeldhouwde portretten van erfgooiers, de oorspronkelijke boerenbevolking uit het Gooi.

29-05-2014 t/m 31-08-2014
Droomkunst 1900 & 2000
 Schilderkunst, fotografie en tekeningen uit twee fin-de-siècles.

29-05-2014 t/m 31-08-2014
Frank van Hemert. In der Luft
 Presentatie van het nieuwste werk van Frank van Hemert (1956).

13-09-2014 t/m 11-01-2015

Raoul Dufy

Eerste overzichtstentoonstelling in Nederland sinds 1955 van het veelzijdige oeuvre van de Franse kunstenaar Raoul Dufy (1877-1953).

13-09-2014 t/m 23-11-2014

Wouter Stips. Kind van 70

Verkooptentoonstelling van schilderijen en glasobjecten van de Hilversumse kunstenaar Wouter Stips (1944).

26-11-2014 t/m 11-01-2015

Winter in Singer

Winterse schilderijen uit de Singercollectie.

MUSEALE AANWINSTEN

14-1-1	14-2-04
Evert Pieters (1856-1932)	Jozef Israëls (1824-1911)
<i>Bloemstillevens</i> , ongedateerd	<i>De moeder</i> , 1888-1892
Olieverf op doek, 90 x 76,5 cm	Olieverf op doek, 130 x 100 cm
Legaat mevrouw A.E. Massee	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
14-1-2	14-2-05
Evert Pieters (1856-1932)	Lou Loeber (1894-1983)
<i>Larense meisjes</i> , 1916	<i>Schets: Hei: Donkere wolk</i> , 1920
Aquarel en zwart krijt op papier, 49 x 64 cm	Olieverf op doek, 55,5 x 95,8 cm
Legaat mevrouw A.E. Massee	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
14-2-01	14-2-06
Peter Alma (1886-1969)	Lou Loeber (1894-1983)
<i>Centilla</i> , 1913	<i>Kop (portret van Toon Verhoef)</i> , 1925
Gouache en potlood op papier, 44,4 x 57,6 cm	Gouacheverf op paneel, 69 x 54,8 cm
Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
14-2-02	14-2-07
Peter Alma (1886-1969)	Bernard Richters (1888-1966)
<i>Paysage</i> , 1913	<i>Pelikaan</i> , 1927-1928
Olieverf op doek, 66,2 x 82,2 cm	Teakhout, 145 x 18,5 x 14 cm
Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
14-2-03	14-2-08
Jozef Israëls (1824-1911)	Bernard Richters (1888-1966)
<i>Het late uur</i> , 1880-1896	<i>Denkerskop</i> , 1900-1938
Olieverf op doek, 92 x 168 cm	Brons, 25 x 18,5 x 22 cm
Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
	14-2-09
	Jules Vermeire (1885-1977)
	<i>Liggende vrouwenkop</i> , 1900-1938
	Hardsteen, 24 x 36 x 23 cm
	Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

14-2-10	14-4-1
Jules Vermeire (1885-1977)	Lodewijk Schelfhout (1881-1943)
<i>Sprookjesfiguur</i> , 1955	<i>Rivage, Ardennes</i> , 1912
Brons, 44 x 16,5 x 10,5 cm	Olieverf op doek, 120 x 101 cm
Bruikleen Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed	Aankoop, mogelijk gemaakt door de BankGiro Loterij
	14-5-1
	Dirk Smorenberg (1883-1960)
	<i>Berglandschap, Les Avants, Zwitserland</i> , circa 1920-1930
	Olieverf op doek, 118 x 66 cm
	Legaat erven van de kunstenaar
	14-5-2
	Dirk Smorenberg (1883-1960)
	<i>Plasgezicht met waterlelies op de voorgrond</i> , ongedateerd
	Olieverf op doek, 25 x 32 cm
	Legaat erven van de kunstenaar
	14-5-3
	Dirk Smorenberg (1883-1960)
	<i>Waterlelies</i> , ongedateerd
	Olieverf op doek, 62 x 83 cm
	Legaat erven van de kunstenaar

LIJST THEATERVOORSTELLINGEN

Januari 2014

zondag	5 januari	Harry en 2 meesters (Jon Veert)	toneel
donderdag	9 januari	Richard Groenendijk: alle dagen	cabaret
donderdag	16 januari	Carnage	toneel
zondag	19 januari	Berlage saxofoonkwartet	orangerie
donderdag	23 januari	Joep Onderdelinden: dus....	cabaret
dinsdag	28 januari	Ashton brothers	cabaret
donderdag	30 januari	De gouden vijver	toneel
vrijdag	31 januari	Paul de Leeuw	show

Februari

zaterdag	1 februari	Jan Akkerman: body en soul	muziek
donderdag	6 februari	La Paloma	toneel
vrijdag	7 februari	Hulphond	cabaret
zondag	9 februari	Van Swieten society	orangerie
maandag	10 februari	Lezing Anne van Lienden: Mauve en Mondriaan	lezing
dinsdag	11 februari	Little voice	toneel
zaterdag	15 februari	Ivo Niehe: die avond in Parijs	show
dinsdag	18 februari	De val van een superman	toneel
woensdag	19 februari	Roue Verveer: effe wat anders	cabaret
zaterdag	22 februari	De storm	familie

Maart

zaterdag	1 maart	Wolfshuilen	toneel
donderdag	6 maart	Afterparty	toneel
maandag	10 maart	Karin Haanappel: vrouwelijke kunstenaars gooi	lezing
donderdag	13 maart	Vrijdag	toneel
zaterdag	15 maart	Elite	cabaret
zaterdag	22 maart	Cor Bakker ontmoet: Mike Boddé	muziek
donderdag	27 maart	Liefde half om half	toneel
vrijdag	28 maart	Javier Guzman: delirium 2	cabaret
zaterdag	29 maart	Rosenberg trio: back to basic	muziek
zondag	30 maart	Nikitov kwartet	orangerie

April

vrijdag	4 april	Madame Rosa	toneel
zaterdag	5 april	Mr Finney	familie
donderdag	10 april	Gejaagd door de wind	toneel
zaterdag	12 april	Gerard van Maasakkers	muziek
zondag	13 april	Gauguin ensemble	orangerie
vrijdag	25 april	Putting it together	muziek

Mei

zaterdag	3 mei	Als je niet leeft kun je ook niet scoren	cabaret
donderdag	8 mei	Wereldband	muziek
vrijdag	16 mei	Abba cz	muziek

September

zaterdag	6 september	Laren jazz	muziek
donderdag	18 september	Hans Aarsman: zelf weten	muziek
dinsdag	23 september	The normal heart: Frederik brom e.a.	toneel
maandag	29 september	Lezing Dufy: Anne van Lienden	lezing

Oktober

woensdag	1 oktober	Klaas van der Eerden: sixpack	cabaret
donderdag	2 oktober	50 tinten parodie: Brigitte Schuurman e.a.	toneel
donderdag	9 oktober	Moesson: Bram vd Vlucht	toneel
donderdag	16 oktober	Madame Bovary: Susan Visser	toneel
zondag	19 oktober	Studenten conservatorium	muziek/orangerie
zaterdag	25 oktober	Attaca: Hans Liberg	cabaret
dinsdag	28 oktober	De gladiolen: Veldhuis en Kemper	cabaret
woensdag	29 oktober	Pluk van de Petteflet: theater familie bv	kindervoorstelling

November

woensdag	5 november	Suus zingt Toon: Suzan Seegers	muziek
vrijdag	7 november	Er zijn nog kaarten: Jeroen van Merwijk	cabaret
zaterdag	8 november	Een goed nest: Anneke Blok, Henriëtte Tol	toneel
maandag	10 november	Lezing architectuur: Oscar Vos	lezing
dinsdag	11 november	Van gogh spreekt: Porgy Franssen	toneel
vrijdag	14 november	Het dwaallicht: Door Het volk	toneel
zondag	23 november	Studenten conservatorium	muziek/orangerie
donderdag	27 november	Gideons droom: Ernst Jansz	muziek

December

woensdag	3 december	Ricky Koole: The broken circle breakdown	muziek
vrijdag	5 december	De verleiders: door de bank genomen	toneel
maandag	8 december	Karin haanappel: lezing Claudell	lezing
woensdag	10 december	Kim van Zeben e.a.: Minoes	kindervoorstelling
donderdag	11 december	Nationale Toneel: design for living	toneel
zaterdag	13 december	Liz Snoyink, Peter Tuinman: tot volgend jaar	toneel
dinsdag	16 december	Huub stapel: MV 2	toneel
woensdag	17 december	Pieter Derks: zo goed als nieuw	cabaret
zondag	21 december	Studenten conservatorium	muziek/orangerie
dinsdag	30 december	Plan D/Andreas Denk: buurman in de winter	kindervoorstelling